

Kyrkoblad

för

Falköpings Pastorat

ETT BARN VARDER OSS FÖTT ...

Så står det i juldagsepisteln. Och det är omkring barnet i krubban vi samlas i Jul.

DET ÄR ETT MÄNNISKOBARN

Det är ett vanligt människobarn. Det var ingen poetisk julnatt, när Jesus föddes. En fuktig grotta, där åsnorna brukade stå, var Hans första hem på jorden. Ett flyktigbarns lott delade Han. Under hela sitt jordeliv fick Han dela människors öden, gå in i deras villkor, bära deras bördor. Han fick hungra som människor, gråta som de, vara glad som de. In i det mänskliga lidandets djup gick Hans väg. Bördorna tog Han på sig. Hela bördan av människors synd bar Han upp på korset.

DET ÄR ETT GUDABARN

Det är något mer än ett människobarn, något helt annat. Det var Gud som blev människa i Honom. Hans gedom satt inte utanpå. Det tog lång tid även för Hans mest förtrogna, lärjungarna, att upptäcka, att Han var Messias, Guds Son. Men när de sett Hans härlighet, janns det inte längre någon

Madonna från 1200-talet.

Torbjörntorps kyrka.

Nr. 3 1969

Redan från början var Jesusbarnets liv i fara. Herodes stod efter att ta dess liv. I dopritualet står om barnet, som döpes: »Det skall vandra genom en farlig värld.» Både fysiskt och andligt är det sagt. Många gånger kan man tänka, att det är ett under, att ett barn lever vidare. Men tack vare den stora omsorgen och kärleken sker det ändå. — I dag hotar faran även de ofödda barnen. I en artikel i Läkartidningen har överläkare Lars-Olov Tjus vid hjälp-

verksamheten vid Falbygdens sjukhus och överläkare Bo v. Friesen vid kvin-nokliniken i Lidköping talat om en sti-gande abortfrekvens som enligt deras mening »är skrämmande». Även ur kyr-kans synpunkt har vissa nödlagen ut-gjort grund för abort. Men man befarar, att en kommande abortlagstiftning kommer att konfirmera den utveckling, som måste inge stor olust och oro. Öv-rläkare Lars-Olov Tjus har haft vänlig-heten att för publicering i kyrkbladet överlämna en något förkortad version av ovan nämnda artikel.

tvekan hos dem. Med sitt liv som insats vittnade de om Jesus Kristus, Guds Son, inför människor, som bånade dem, följde dem, dödade dem. De hade själ-va upplevat Hans gudomliga makt och Hans gudomliga kärlek och kunde inte förneka, vad de upplevat.

Det är ett människobarn och ett Guda-barn

Han vet vad det är att vara männi-ska. Han vet hur jag har det, hur alla lidande och alla glada har det. Och Han möter oss och tar emot oss.

Han vet också hurudan Gud är och låter oss veta det. Hans ord är Guds ord, Hans kärlek är Guds kärlek.

Han utförde Guds verk till vår fräls-ning, när Han bar våra synder upp på korset. Där skedde försoningens under. Förlossningen är vunnen.

Han utför Guds verk med oss till vår frälsning. Han har makt att förlåta syn-der. Åt alla dem som tar emot Honom ger Han makt att bli Guds barn.

*Guds väsens avbild, och likväl
en mänskösön, på det var själ
må glad till honom vända,
Han kommer, följd av frid och
hopp*

*de villade att söka opp
och hjälpa de elända,
värma,
närma
till varandra
dem som vandra
kärlekslösa
och ur usla brunnar ösa.*

I abortlagen står det: »Havandesk — — — må avbrytas, när på grund av sjukdom, kroppsfel eller svaghet barnets tillkomst skulle medföra allvarlig fara för hennes (kvinnans) liv eller hälsa». Och vidare: »...när med hänsyn till kvinnans levnadsförhållanden och om-ständigheterna i övrigt kan antagas, att hennes kroppsliga eller själsliga krafter skulle allvarligt nedsättas genom bar-nets tillkomst och vården om barnet».

I medicinalstyrelsens »Råd och anvis-ningar rörande tillämpning av — — — abortlagen» 1947 skrivs sidan 16 längst ned: »— — — det är (det psykiska) sjukdomstillståndet som sådant, som är avgörande, och icke de många skiftande orsaker, som kunna framkalla sjukdo-men». Och vidare på sidan 17, rad 1: »Det har av lagstiftarna understrukits, att abort av renodlat sociala skäl allt-jämt icke är tillåten.»

Den hastigt stigande abortfrekvensen är skrämmande. Lagen har ej ändrats men dess tillämpning. Socialstyrelse socialpsykiatriska nämnd har blivit allt-mer benägen att nonchalera de avstyr-kande utlåtanden som avges av psyki-ater, gynekolog och kurator, personer, som verkligen sett den abortsökande och grundat sin bedömning på direkt kon-takt med henne.

För att få en illustration till dagens läge har handlingarna för en icke utvald följd av 30 abortsökande ur Lidköpings-distriktets klientel under sommaren 1968 gåtts igenom.

Med sikte på l'rettandedagen

Jul, påsk och i någon mån pingst, behåller sin ställning som de stora högtidsdagarna för människor i allmänhet. Övriga högtidsdagar intar givetvis en långt mer undanskymd plats. Som ett angenämt avbrott i arbetet är de välkomna, men just inget mer.

I fyra fall avstyrkte såväl psykiater som gynekolog och kurator. I sju fall förekom delade meningar, där man dock finner att psykiatern i fem av dem ej funnit skäl för abort. I 17 fall tillstyrktes abort. I samtliga dessa 28 fall gick ärendet till socialstyrelsen, som gav tillstånd till abort, i 11 fall på grund av svaghet och i 17 fall på grund av förutsedd svaghet.

I den sista gruppen ingår de fyra fall som fick tillstånd trots avstyrkande av alla de tre personer som hade undersökt patienterna.

Förutsedd svaghet, den svåraste av diagnoser, dominerar som synes!

Tillämpas verkligen lagen rätt? Är det inte »renodlat sociala skäl», när den sökande får tillstånd trots att varken två erfarna läkare eller sociala kuratorn funnit eller kunnat förutse någon svaghet? Man blir snarast förvånad när det någon gång inträffar att sökanden får avslag, eftersom man inte kan se starkare skäl hos de många andra som får tillstånd.

Det är fel som skrivits att den brant stigande abortkurvan beror på en »liberalare inställning» »hos de kuratorer, gynekologer och psykiater, som sysselsätts med abortrådgivning». Det är den socialpsykiatriska nämndens inställning som ändrats, varom många samtal med upprörda kolleger i andra distrikt kan vittna. Det är alltmör meningslöst med utredningar som så gott som alltid ger samma slutresultat, vad som än skrives i utlåtandet.

Till sist: varför talas det så litet eller inte alls om riskerna med abort? Det finns ju såväl kroppsliga (inklusive hormonella) som psykiska risker.

Lars Tjus

Trettondedagen utgör ju här inget undantag. Kanske har den hos en och annan en inteckning i minnenas album genom Viktor Rydbergs *Stjärnan från Betlehem* med sättning av Alice Tegnér. Den väcker ljusa och goda barndomsminnen.

I *psalmboken* står som en underrubrik för *Trettondedagen Epifania*. Det betyder uppenbarelse. Det är under epifaniastiden, som Guds härlighet uppenbaras genom olika gärningar (ex. genom vinundret i Kana). Mycket av julens stämning dröjer kvar i trettondedagstiden.

Dagens evangelium handlar om de vise männen från Österland, som kom för att ge den nyfödde konungen sin hyllning. För kyrkfolket har denna dag blivit en *missionens* dag. Den dagen inflyter den största kollekten till Svenska kyrkans mission. Kyrkfolket kommer till kyrkan just för att få ge, inte småslantar utan en *verklig gåva*.

U-landshjälp är i dag på var mans läppar. Innan ordet var uppfunnet bedrev missionen u-landshjälp. Den kan se tillbaka på en enastående insats både andligt och materiellt. Den humanitära hjälpen har sent om sider fått erkännande, t. o. m. av statsmakterna. Den religiösa sidan däremot betraktas ofta som ett kuriöst och onödigt påhäng. Men i själva verket är det den kristna tron, som är själva inspirationskällan. Missionärerna kan bekänna: »Kristi kärlek tvingar oss.»

Nu kommer trettondedagen igen med sin vädjan om *Din* hjälp. Låt den inte klinga ohörd. Se efter i predikoturerna, som finns i detta kyrkblad och pricka in ditt gudstjänstbesök. Kan Du inte komma, så sänd ditt bidrag med någon annan (även till pastorsexpeditionen.)

ETT BARN VARDER OSS FOTT

ETT LIV BLIR TILL...

Ett frö gror. En blomma knoppas. Ett barn föds. Hur är detta möjligt och vad är egentligen livet? En kemisk process? En materiens lek med atomer och molekyler?

DÅ GUD SÄGER SITT »VARDE!»

Livet är icke en blind mekanisk tillfällighet. Livet är en skaparegärning. En Guds gåva. Ständigt på nytt upprepade. Ständigt på nytt given. Det som bibelns skapelseberättelse handlar om, är icke endast något, som en gång hände. Det är något som ständigt på nytt upprepas. Varje sekund ljuder det gudomliga imperativet genom tillvaron: »Varde ljus och frambringe jorden levande varelser!» Varje sekund sätter det gudomliga skapareordet materien i rörelse, formar den och ger den liv.

GUDS »VARDE!» GER LIVET MENING

Om livet hade varit en produkt av materiens slumpmässiga kombinationsspel, hade vi förgäves försökt finna en mening i det. Men nu är varje liv en Guds medvetna och meningsfyllda skapelseakt. »Den gång du viskade ditt Bliv, du ville mening i mitt liv», sjunger vi i en psalm. Därför är heller inget liv, som kommer till, meningslöst och bortkastat. Den Gud, som ropade fram det, ville också en mening med det.

»MEN MITT LIV...

har ingen mening». Var det så du ville säga? Visst kan vi människor ibland tappa bort våra livs mening. Vi lever på meningslös rutin. Vi lever s. a. s. endast för att uppehålla livet. Vi har vårt hem, vår familj, vår umgängeskrets, vårt arbete och våra hobbies. Men vi har inget, som fyller våra liv och ger dem innehåll. I vårt svenska samhälle finns i dag många välnärda och väl-

klädda kroppar. Men det finns samtidigt också många fattiga, tomma och innehållslösa liv.

VARFÖR TAPPAR VI LIVETS MENING?

Jo, därför att livets Gud för så många av oss har blivit en död Gud. En overlighet och en tom abstraktion utan realitet och meningsfylldhet. Och när Gud blir utan mening, blir livet en absolut meningslöshet.

JULEVANGELIET — LIVETS BUDSKAP

Julevangeliet talar om Livet, ty det talar inte endast om barnet, som föddes. Det talar också om barnet, i vilket Gud kom människorna så förunderligt nära. I julevangeliet kan även vi, moderna människor, erfara Guds röst. Hos Jesus-barnet kan även vi urskilja dragen av den Gud, som lever, och som kan göra även våra liv levande och meningsfyllda. Men skall detta kunna ske med dig under denna jul, så måste du bli stilla, se bort ifrån allt det glitter och krams, som mänskligt reklammakeri svept in julens evangelium i, och låta det i all sin storslagna enkelhet tala direkt i ditt hjärta:

Se, jag bådard eder en stor glädje, som skall vederfaras allt folket.

Ty i dag har en frälsare blivit född åt eder i Davids stad, och han är Messias, Herren.

Och detta skall för eder vara tecken: I skolen finna ett nyfött barn, som ligger lindat i en krubba.

N. W.

Ur Högsbo församlingsblad 1966.

Ur boken »Ett barn blir till». Foto: L. Nilsson.

FOR JULAFIONS KVAL

Innan julklapparna delas ut på julaftonen, tag fram ett ljus och tänd det. Stäng av TV och radio och samla de Dina och låt någon läsa julevangeliet.

När detta är läst, så sjung och läs psalmen 516.

EN VÄLSIGNAD JULHELG
ÖNSKAS ER ALLA

*Rudolf Johansson, Gordon Möne
Stig Luttermark, Gert Alnegren*

Prenumeration

Prenumeration av kyrkans tidningar kan ske

för *Utblick* samt *Kyrka och Folk* genom kyrkoherde *Rudolf Johansson*

för *Kyrkvägen* och *Vår kyrka*, som fr. o. m. årsskiftet framträder i ny och tilldragande gestalt med folkligare anslag och mera textinnehåll, genom fru *Märta Tellvik*, S:t Sigfridsg. 12. Tel. 105 41.

Prenumerationsavgiften kan även lämnas på pastorsexpeditionen och till prästerna vid lämpligt tillfälle. *Utblick* 10 kr, *Kyrka och Folk* 30 kr per år, *Kyrkvägen* 7 kr och *Vår Kyrka* 43 kr. För medlemmar i syföreningar och kyrkobroder och kyrkokörer och ungdomsgrupper är prenumerationspriset för *Vår Kyrka* 39 kr per år.

Låt oss bedja

*Giv oss en jul under Jesu ögon,
med Honom som bordsgäst,
i gestalten av en främmande vid
vårt bord
eller närvarande genom en spar-
bössa för nödlidande,
en jul med Jesus, osynlig men
välsignande allt
och därför med barnsligt glada
skratt mitt i allvaret
en jul med den frid som världen
icke kan giva
den frid som övergår allt förstånd.
Gud, giv oss jul.*

En riktig jul

Hur tänker vi oss en riktig jul? Vi har bett läroverksadjunkt Lars Brinkenbergs och gymnasisten Ulla-Stina Östbergs att för Kyrkbladet skriva ner sina tankar om sin riktiga jul.

»Det fanns icke rum för dem i härbarget.» Nej, det fanns inte plats för Guds Son bland de stojande, larmande människorna utan endast bland de stumma djuren i stallen. Och vad värre är: det finns alltså inte plats för Honom bland oss, där vi tar ut »högtiden» i förskott och trängs framför överfyllda skyltfönster, affärsskåp, runt digande julbord bland glitter, prål, tomma kulisser.

Men det finns alltså ett tyst och stilla stall. Det är vår församlingskyrka. Det finns en krubba. Det är altaret. O, att vi alla ville följas åt till Juldagens Matutin och skåda ljuset, som kringstrålade Herrens ängel inför de häpna herdarna och liksom de finge höra den himmelska härskarens lovsång: »Ära vare Gud...!»

O, att vi alla ville skynda liksom herdarna till krubban för att där i stillhet tillbedja Gudasonen i Anglamässan (d. v. s. Midnattsmässan), som följer på Matutinen. I denna mässa — som skjuter i förgrunden inkarnationens mysterium och ger full rättvisa åt det symboliska i Jesu födelse och därför är så väsentlig för julfirandets förnyelse — får vi i Julens Evangelium uppleva Frälsarens trefaldiga födelse. Han är Messias, Herren, ty Han är född av Fadern i evighet. Frälsaren är sann människa, född i Davids stad. Jesus är min Frälsare, ty i Dopet är Han född i mitt hjärta. — Men Han som föddes i Betlehem (vilket signifikativt nog betyder »brödhus») är också Livets Bröd. Därför borde ingen Midnattsmässa firas utan kommunion. »Han är oss när» på altaret, i, med och under bröd och vin.

O, att vi alla så kunde avsluta denna Högheliga natt med Morgonrodnadens mässa — som beklagligt nog förvanskats till att bli vår något oroliga folk-gudstjänst Julottan. Helst borde den utformas såsom Laudes (=lov), på det

att vi rätt skulle kunna inställa i Anglamässans »Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett gott behag».

Så firad skulle Julen för den s. k. »kristenheten» bli en födelsedagsfest icke som nu utan födelsedagsbarn men med Barnet i centrum. Låt Julen öppna ditt hjärta, så att också det blir en krubba för Frälsaren själv. L. B.

Don Camillos jul

Enligt författaren Giovanni Guareschi ligger vid den respektabla floden Po i norra Italien en typisk liten by, vars öden och äventyr helt och hållet styrs av två bittra rivaler: den kommunistiske borgmästaren Peppone och kyrkoherden Don Camillo. Båda är varmhjärtade, men hårdföra bjässar, som inte ens drar sig för att understryka sina åsikter handgripligen, om så skulle behövas.

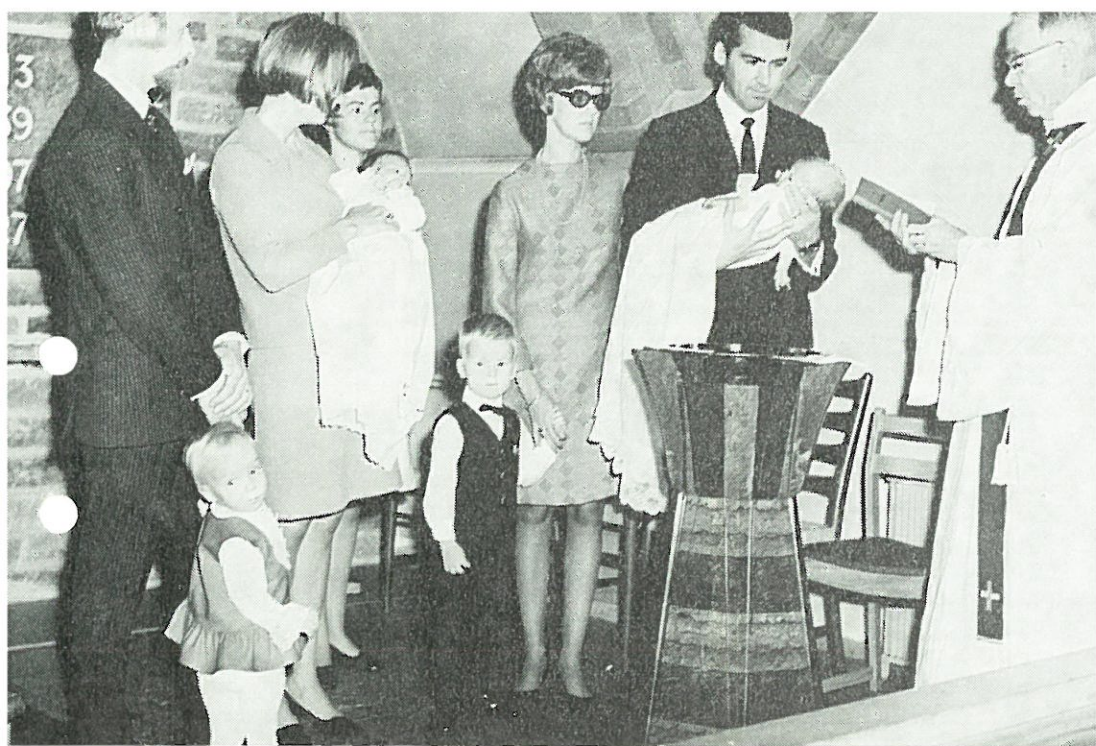
Jag tänker mig, att följande skulle kunna utspelas i deras lilla värld:

Det var dagen före Det Heliga Barnets födelse. Don Camillo, tyngd av sina tusen och en bestyr inför den stora helgen, kristenhetens glädjefest, hade för en stund smitit undan för att få ett litet förtroligt samtal med Frälsaren inne i den tomma kyrkan. Han knäböjde inför den korsfäste.

Nu ska du få höra Herre, vad den där Peppone hittat på! Du vet ju hur mycket tid och ansträngningar jag ofrat på den här heliga processionen, och hur jag fått ligga i för att träna upp blindpiporna i kyrkokören, och hur jag måst bearbeta en massa snikna träskallar...

— Camillo! Du måste vinnlägga dig om ett kristligare sätt! Tänk på, att du talar om min Faders avbilder.

— Förlåt mig, Herre! Jag glömmer mig så lätt. Men, som jag sa, nu går den där Peppone och inbillar folk, att det skulle vara överflödigt och orätt att ge ut några futtiga lire på förgyllning av julkrubban och bilderna i vår lilla kyrka, att pengarna istället borde gå till Nordvietnam och FNL, och att vi borde slopa hela julfirandet! Det skulle inte förvåna mig, om han lyckas smussla

"Låten barnen komma till mig"

DOP I FRIGGERÅKERS KYRKA.

med något av sina kommunistiska plakat i den heliga processionen på själva juldagsmorgonen! Du kommer väl ihåg, ad du själv sa om Martas nardus och olja: »De fattiga har ni ju alltid ibland eder...» Är det då för mycket begärt, att mina materialistiska fårskallar till...

— Camillo, Camillo...

— Förlåt mig, Herre! Mina mammonsträlar till får menar jag, någon enda dag under året hyllar din födelsedag på ett värdigt sätt, med en smula glans och fest som tillkommer ett sådant högtidligt tillfälle?

Kristus lyckas få Don Camillo att avstå från litet av det överflödiga prålet. Men i gengäld kommer Peppone och smyer trumpet till honom ett par tusen lire »till några extra ljus för julottan och till ett värdigt firande av den

förste socialistens födelse. (Don Camillo fnös över de sista orden, men tog ändå emot gåvan »för det goda ändamålets skull».)

När Don Camillo senare avslutar dagen inne i kyrkan säger han: »Tack, Herre, för att du höll tillbaka min fot, när jag gick förbi Peppone häromdagen, när han stod där med baken till och klistrade upp ett av sina avskyvärda kommunistiska plakat. Jag vet nu, att du hade en djupare mening med det.»

Ulla-Stina

Julfest för äldre

De äldres julfest hålles i församlingshemmet den 8 januari kl. 14.

Predikoturer för

Advent- jul- och trettondedagshelgen

Datum	Sön- o. helgd.	S:t Olof	Mösseberg	Fredr.	Las.	Falb.	Frigg.	Torbj.	Luttra
Nov 30	1 i Advent	J 9.30 F L 11	M 9.30 J 11.30	—	K	A	L 14	M 11	A/FH
Dec 6	Lördag							L 14 F	
7	2 i Advent	A 11 N A 14 d	J 11 S 13 Dn	J 17	—	Ln	M 11 N	—	M 14 F
14	3 i Advent	Lg 11	A 16 F	M 11	Sm	M	L 14 F	Sm 11 N	A 11 N
21	4 i Advent	M 11 L 17 n	M 9.30	—	—	L	L 11	—	—
24	Julafton	J 17	M 17	—	A	L 14	—	—	—
25	Juldagen	M 5.30 M 7 A 11 N	J 7 L 11	—	—	J	A 7	L 7	P 7
26	Annand. jul	L 11	J 11	—	J	—	—	L 14	—
28	Sönd. e. jul	A 11	M 9.30	—	—	A	M 11	—	A 14
31	Nyårsafton	L 17	M 20	—	—	—	L 19.30	J 19.30	A 19.30
Jan 1	Nyårsdagen	J 11	M 11	A 17	J	L	L 11	A 11	—
4	Sönd. e. nyår	M 11 N M 14 d	L 9.30	A 11	—	J	A 14	J 11	L 11
6	Trettond.	J 11	A 11 A 18	—	J	M	L 11	L 14	M 11

Gudstjänster julafton å Ambjörnsgården 15, Ranliden 15, Sanatoriet 17. Reservation för ändringar.

Bokstäver före tidsangivelse och efter

A	= kyrkoadj. Alnegren	S	= kyrkoherde Svenaeus	d	= dopgudstjänst
J	= kyrkoherde Johansson	Sm	= kyrkoherde Stenström	Dn	= nattv. -gudstjänst för döva
L	= komminister Luttermark	P	= lektor Plith	F	= familjegudstjänst
Lg	= folkhögskoll. Lindberg	K	= kyrkokören	FH	= familjehögmissa
M	= komminister Möne			N	= högm. med nattvard
				n	= nattvardsgudstjänst

Ur Biskop Helge Brattgårds herdabrev

☐ Den pluralistiska situationen tvingar kyrkan att ompröva sina positioner från grunden. Hon kan inte göra anspråk på att vara fridlyst i den allmänna debatten. Hon måste ut i det offentliga samtalet på ett mera dristigt sätt än hittills.

☐ Också i ålderdomens månad finnes något att skörda, som det moderna synsättet inte ser.

☐ Ungdomen betraktas inte som ett övergående skede i en människas liv. Den permanentas i stället på ett olyckligt sätt.

☐ Den bibliska synen på det livsvaraktiga äktenskapet räknar med en ut hållighet, som danar personligheter.

☐ Att vara lekman betyder i första hand att vara ett vittne om sin Herre därute i frontlinjen mot världen.

☐ Att återvända till Herrens bord är att förankra tron på syndernas förlåtelse inte i egna upplevelser eller erfarenhet utan i mottagandet av yttre element, i vilka Herren själv är närvarande.

Helge Brattgård:

Samling och sändning

Pris 12:— kr.

Kyrkvägens förlag, Box 220,

532 00 Skara

eller genom Norders.